

Ks. mgr lic. Marek Głąb

MISYJNE WYZWANIA KOŚCIOŁA W NAUCZANIU ŚW. JANA PAWŁA II

STUDIUM MISJOLOGICZNO-PASTORALNE

Streszczenie

Dysertacja doktorska zatytułowana jest: „Misyjne wyzwania Kościoła w nauczaniu św. Jana Pawła II. Studium misjologiczno-pastoralne. W studium tym chodziło o zbadanie stanu świadomości misyjnej działalności i określenie sytuacji wewnątrzkościelnej, i wpływu uwarunkowań zewnętrznych na jej realizację. Od strony formalnej jest to studium misjologiczno-pastoralne, dlatego w badaniach zostały wykorzystane metody stosowane w misjologii i teologii pastoralnej, a do interpretacji nauczania Jana Pawła II została wykorzystana literatura misjologiczna i teologiczno-pastoralna. Naturalnym źródłem wszystkich badań teologicznych jest też Biblia i Tradycja, a także Magisterium (ortodoksja) z jednej strony i wiedza praktyczna, która jest owocem doświadczenia wiary (ortopraksja) w wymiarze indywidualnym i wspólnotowym z drugiej strony.

Uwzględniając główny problem badawczy tej dysertacji i zebrany podczas kwerendy naukowej materiał źródłowy, i literaturę przedmiotową (misyjologiczną i pastoralną), został zaplanowany schemat podziału zagadnień głównych i szczegółowych, i zaprojektowano etapowanie procesu badawczego.

W rozdziale pierwszym została ukazana Trójca Święta jako źródło misyjności Kościoła jak było to ukazane w nauczaniu Pana Pawła II. Po omówieniu Boga Ojca jako źródła wszelkiej misji, w kolejnych podrozdziałach była przeanalizowana misja zbawcza Syna Bożego i misja Ducha Świętego. Rozdział drugi zatytułowany: „Misyjny charakter słowa Bożego w życiu członków Kościoła” został podzielony na trzy zagadnienia szczegółowe: 1) głosiciele słowa Bożego; 2) formy proklamacji Ewangelii; 3) *lex vivendi* – aktualizacja słowa Bożego. W kolejnym rozdziale (III): „Misyjne zadania liturgii i pobożności ludowej”, jest najpierw ukazana Eucharystia jako centrum duszpasterstwa sakramentalnego. W podrozdziale drugim poruszony jest temat współpracy kapłanów i wiernych świeckich, a na końcu omówione zostało znaczenie pobożności ludowej. Ostatnia część rozprawy doktorskiej ukazuje nowe wyzwania pastoralne w Kościele misyjnym (rozdział IV). Na początku znajduje się analiza „znaków czasu” w perspektywie przemian we współczesnym świecie, a w drugim podrozdziale przeprowadzona została analiza problemów działalności misyjnej na przykładzie Afryki. Ostatni podrozdział pracy poświęcony jest tradycyjnym i nowym formom działalności misyjnej. Zakończenie jest streszczeniem i podsumowaniem przeprowadzonych badań i zawiera końcowe wnioski.

Na podstawie przeprowadzonych w tej rozprawie badań misjologicznych i teologiczno-pastoralnych można jednoznacznie stwierdzić, że Jan Paweł II to przede wszystkim „wielki święty”, ale także apostoł i ewangelizator, duszpasterz i katecheta, który wprowadził Kościół w trzecie tysiąclecie i zainspirował jego członków do poszukiwania nowych środków i sposobów wypełniania jego misji w świecie współczesnym z nowym zapalem.

Fr. Marek Głąb

***THE CHURCH'S MISSIONARY CHALLENGES IN THE TEACHING OF ST. JOHN
PAUL II***

MISSIOLOGICAL-PASTORAL STUDY

Conclusion

The main research problem of this dissertation concerns the missionary challenges of the Church in the teaching of St. John Paul II. The aim of this study was to examine the state of awareness of the missionary activity and to determine the situation within the Church and the influence of external conditions on its realization. From the formal point of view, it is a missiological-pastoral study, therefore the methods used in missiology and pastoral theology have been used in the research, and the missiological and theological-pastoral literature has been used to interpret John Paul II's teaching. A natural source of every theological research is also the Bible and Tradition, as well as the Magisterium (orthodoxy) on the one hand, and practical knowledge, which is the fruit of the experience of faith (orthopraxy) in the individual and community dimension on the other hand.

Taking into account the main research problem of this dissertation and the source material and literature (missiological and pastoral) collected during the scientific query, a scheme was planned to divide the main and detailed issues, and a staging of the research process was designed.

The first chapter shows the Trinity as the source of the Church's missionary activity – as we can see it in the teaching of John Paul II. After presenting God the Father as the source of every mission, in the following subsections were analysed the saving mission of the Son of God and the mission of the Holy Spirit. Second chapter: „The missionary character of the word of God in the life of the members of the Church” was divided into three specific issues: 1) the preachers of the word of God; 2) the forms of proclamation of the Gospel; 3) *lex vivendi* - updating the word of God. In the next chapter (III): „Missionary tasks of the liturgy and popular piety”, the Eucharist is first presented as the centre of sacramental ministry. In the second subsection the topic of cooperation between priests and lay believers is discussed, and finally the importance of popular piety is discussed. The final part of the dissertation shows the new pastoral challenges in the missionary Church (chapter IV). In the beginning there is an analysis of the "signs of the times" in the perspective of the changes in the modern world, and in the second section there is an analysis of the problems of missionary activity on the example of Africa. The last section of the work is dedicated to traditional and new forms of missionary activity. At the end the summary of the studies carried out contains the final conclusions.

On the basis of the missionary and theological-pastoral research carried out in this thesis, it can be stated unequivocally that John Paul II is first and foremost a „Great saint”, but also an apostle and evangeliser, pastor and catechist who introduced the Church into the third millennium and inspired its members to seek new means and ways of carrying out her mission in the modern world with new zeal.